

Palmusunnuntain rippipuhe ja saarna Raamatunkäännös: KR 1933/38 JÄSENNYS 1
. MATKALLA JERUSALEMIIN

2. VIIMEINEN VIIKKO JERUSALEMISSA

3. JOHTOMIEHET HYLKÄÄVÄT JEESUKSEN

4. JUUDAKSEN PETOS

5. EHTOOLLISEN ASETTAMINEN

Rippipuhe

Herrassa Jeesuksessa rakkaat kristityt! Tänään on palmusunnuntai. Olemme nyt aloittamassa viimeistä paastoviikkoa, syvän paaston aikaa, joka päättyy ristin pääsiäiseen, pitkäperjantaihin, ja sitä seuraavaan hiljaiseen lauantaihin, joka on Herramme haudassa olemisen muistopäivä. Nyt alkavasta Herramme kärsimysviikosta käytetään myös nimityksiä piinaviikko tai hiljainen viikko.

Ihmisen rajallinen järki ei voi käsittää sitä rakkauden määrää, jota Herramme Jeesus osoitti meitä kohtaan lähtiessään vapaaehtoisesti ratsastamaan aasilla kohti Jerusalemiä - kohti Jerusalemiä, suuren Kuninkaan kaupunkia, joka tappaa profeetat ja kivittää ne, jotka sen tykö ovat lähetetyt.

Muistan joskus kuulleen tyttölapsista, joille kerrottiin Jeesuksen vangitsemisesta ja ristiinnaulitsemisesta. Tapahtumaa kauhistellessaan alakouluikäiset tytöt totesivat jotenkin tähän tapaan: ”Jos me olis oltu silloin paikalla, niin me oltais huudettu niin kovaa, että niiden olis ollu pakko päästää Jeesus vapaaksi!” Moni meistäkin saattaa ajatella jotenkin samaan tapaan: ”Jos olisin ollut silloin Jerusalemissa, niin ainakaan minä en olisi Jeesusta ristiinnaulinnut.”

Mutta kuinka asia lopulta on? Mikä vei Herramme ristille ja aiheutti viiltävän kivun, vertavuotavat haavat ja lopulta kuolemaan johtavat tuskat? Kuka aiheutti sen, että Jeesus hylättiin ja heitettiin syvimpään helvettiin?

Olivatko omaa valtaansa ja asemaansa rakastaneet juutalaiset papit, kansan johtomiehet tai kirjanoppineet syyvät Jeesuksen kuolemaan? Aiheutuiko Jeesuksen ristinkuolema siitä, että fariseukset eivät halunneet luopua rakkaudesta omaan hurskauteensa? Vai oliko vika kansassa, joka halusi verta kentälle? Tai roomalaisissa vallanpitäjissä, maaherrassa ja sotilaissa, jotka ristiinnaulitsemisen lopulta määräisivät ja toteuttivat?

Oikea vastaus on, että minä ja sinä ajoimme synneillämme Jeesuksen ristille. Jos me emme olisi tehneet syntiä, niin Jeesuksen ei olisi tarvinnut kuolla. Jos me olisimme olleet kuuliaisimpia ja nöyriä, hurskaita ja pyhiä, rakkaudellisia ja totuudellisia, niin Herramme ei olisi tarvinnut kulkenut Via Dolorosaa eli Kärsimysten tietä. Turhaan ja väärin meidän on syyttää juutalaisia tai roomalaisia. Todellinen syyllinen olen minä ja olet sinä.

Käykäämme nyt totuudenmukaisesti tunnustamaan syntimme. Käytämme synnintunnustusta, joka alkaa sanoin: "Oi Sinä kaikkein armollisin, ristiinnaulittu Herra Jeesus Kristus".

SAARNA

1. MATKALLA JERUSALEMIIN

Armo teille ja rauha Jumalalta, meidän Isältämme, ja Herralta Jeesukselta Kristukselta! Juutalaisten pääsiäinen, Egyptin orjuudesta vapautumisen muistojuhla oli alkamassa. Jeesus oli liittynyt Jordanin laaksosta kohti Jerusalemiä nousevien pyhiinvaeltajien joukkoon. Galileasta kohti Jerusalemiä kulkevat juutalaiset eivät käyttäneet suoraa reittiä Samarian halki, vaan kiersivät tämän halveksitun ja harhaoppisen sekakansan alueen kulke-malla Jordanin itäpuolitse Perean alueen läpi. Jordanin yli tultiin lähellä Jerikoa ja sieltä alkoi matka maan alimmista paikoista - lähes 400 metriä merenpinnan alapuolelta - noin kilometrin korkeuteen Juudan ja Benjaminin alueen rajalla olevaan vuorikaupunkiin, Jerusalemiin.

Liittyminen tähän pyhiinvaeltajien joukkoon toi Jeesukselle suuren julki-suuden. Nyt kaikki tietävät, että tämä varteenotettava messias-kandidaatti, Nasaretin saarnamies ja profetia, oli tulossa suureen juhlaan. Monet odottivat Hänen julistautuvan kuninkaaksi ja laittavan Jumalan valitun kansan asiat järjestykseen. Jospa Jeesus nyt perustaisi sen valtakunnan-sa, josta Hän niin usein oli puhunut! Toiveet olivat korkealla. Roomalaiset valloittajat sallivat kansalle kohutuullisen vapautuksen, mutta itsenäisyydestä ei ollut puhetta-kaan. Puhdistaisiko Jeesus kaimansa Joosuan tavoin maan pakanoista? Perustaisiko Hän profetian-lupaamaan uudistuneen Israelin? Tekisikö Jeesus Daavidin tavoin Jerusalemiä jälleen suvereenin pääkaupungin?

Lisää vettä huhumyllyyn kaatoi se, että matkallaan Jeesus paransi Jerikon lähellä sokean Bartimeuksen. Messiaaninen aika oli koittanut: sokeat saavat näkönsä! Jeesus hillitsi kansanjoukkojen pinnallisten ja pikaisten toiveiden täyttymystä kertomalla vertauksen palvelijoille uskottuista leivisköistä eli talenteista. Vertauksessa palvelijoiden hoitoon uskottujen varojen tilityksiä pyydettiin vasta "pitkän ajan kuluttua" (Matt. 25:19). Ja kuninkuuskin piti käydä

sitä ennen vahvista-massa kaukaisessa maassa. Jeesus kysyikin hurmoksellisen vallanku-mouksen sijasta pitkäjänteistä uskollisuutta.

Matka Jerikosta Jerusalemiin kestää jalkaisin 6-7 tuntia. Jeesus pysäh-tyy kuitenkin reilua kahta kilometriä ennen temppeleikaupunkia tien varressa Öljymäen itäpuolella sijaitsevaan Betanian pikkukaupunkiin eli kylään. Nykyisin tuota paikkaa kutsutaan Lasaruksen muistoksi nimellä el-Azarije. Kuolleista herätet-ty Lasarus ja hänen siskonsa Marta ja Maria majoitta-vat erityisen mieluisan ja halu-tun vieraan. Kylässä järjestetään Mestarin ja Hänen opetus-lapsiensa kunniaksi juhla-ateria. Aterialla oltaessa Maria voitelee Jeesuksen kallisarvoisel-la alabaste-ripullos-sa säilytettävällä nardusvoi-teella. Kal-lisarvoisen nar-dusöljyn tuoksu kuului kuninkaan juhla-pöytään. Voide-pullon hinta, yli 300 denaaria, vastaa työmiehen vuosi-palkkaa. Naista nuhdellaan haaskauk-sesta, mutta Jeesus kertoo kysees-sä olevan jo Hänen ruumiin-sa voitelu hau-taamista varten.

2. VIIMEINEN VIIKKO JERUSALEMISSA

Viikon ensimmäisenä päivänä eli sunnuntaina, Jeesus lähtee viimeisen parin kilometrin matkalle kohti kaupunkien kaupun-kia. Matkalla ennen Beetfagen kylää Jeesus lähettää kaksi opetuslastaan hakemaan aasia ratsuksi. Kulkueen ehdittyä Öljymäen länsirin-teelle kau-pungin ja sen temppelein tullessa näkyviin Jeesus puhkeaa itkuun: tuo Herran omaksi asuinsijak-seen ottama ihana kaupunki tullaan synnin ja paatu-muksen tähden täydelli-sesti tuho-amaan! Kansan-joukot kuitenkin huutavat Jeesusta kuninkaak-si: Tässä on mies, joka herättää kuolleet-kin! Israelin messias, voideltu kuningas!

Jeesus saapuu juhlakulkueessa Jerusalemiin Öljymäen puoleisesta Kuninkaan portista. Kaupungissa herää suuri mielenkiinto. Kenestä täällä näin hälistään? Galileas-ta tulleet ja muut Jeesuksen tunte-vat kertovat kyselijöille suuresta profeetasta ja ihmeidentekijästä. Jeesus itse menee temppeleihin, jossa Hän ajaa Salomon pylväskäytävästä ulos kaikki uhrieläinten myyjät sekä rahanvaihtajat. Kyseessä oli uskonnon kauppal-listamista vastaan taistele-misen lisäksi profeetallinen teko: Tässä on yksi Jumalan valitsema, täydellisen sovituksen tuottava uhrikaritsa - muita uhreja ei enää tulla tarvitsemaan.

Jeesus parantaa messiaanisen ajan alkamisen merkiksi pyhäkössä myös sokeita ja rampoja. Yöpy-mään Jeesus palaa iltaisin takaisin Betaniaan. Matkallaan hän kiroaa pelkkiä lehtiä kasvavan viikunapuun, joka kuvaa hedelmätöntä tyhjää uskonnollisuut-ta ja ulkokultaisia muoto-menoja harjoittavaa Israelia. Jeesus opettaa joka päivä pyhäkössä. Monia keskusteluja käydään myös ylipappien ja kirjanoppineiden kanssa. He mm. tiedustelevat Jeesuksen messiaanisten tekojen valtuu-tuksia sekä yrittävät saada Hänet sanois-saan ansaan.

3. JOHTOMIEHET HYLKÄÄVÄT JEESUKSEN

Kansan uskonnolliset johtomiehet - temppeleipalvelusta hoitavat papit, opetustyöstä vastaavat kirjanoppineet ja elämänvaelluksessaan lakia tiukasti täyttävät fariseukset - eivät voineet sulattaa Jeesuksen käytöstä, toimintaa ja opetusta.

"Tämä mies ei voi olla Jumalasta! Eikä Galileasta voi tulla mitään hyvää. Epäilyttävää joukkoa koko omalaatuista murretta puhuva galilealainen kansa. Liekö heidän oppinsa-kaan puhdas? Jeesus ei kuulu synty-räلتään ja asemal-taan sen enem-pää meihin pappeihin kuin temppeleipalvelijoihin, leevi-läisiinkään. Mikä tuo siis luulee olevan-sa, kun tulee riehumaan temppeleihin ja häiritsemään selvää Mooseksen lakia täyttävää uhrikulttiin liittyvää toimintaa?"

"Jeesus ei ole saanut rabbin koulutusta. Miten tuollainen puuseppä muka voisi ymmärtää paremmin Kirjoi-tuksia kuin me, jotka olemme koko ikämme niitä ammatik-semme tutkineet? Sitten se julkeaa vielä väittää, että me eksymme, koska emme tunne kirjoituksia! Riivattu koko mies!"

Jeesus ei edes noudattanut tiukan lainmukaisen maallik-kohurskausliik-keen, fariseus-ten eri eristäyty-tyjien, elämäntapaa. Rikkoi-pa jatkuvasti jopa kaikkein pyhintä ja keskeisintä, isien perinnäissäännöillä ympäröi-tyä ja suojeltua sapattila-kia. Jeesus arvos-teli koko ajan pure-vasti ja viiltävästi juuri näitä, jotka ottivat Moosek-sen lain vaka-vasti ja pyrki-vät sitä kaikin keinoin täyttämään. Herjasipa heitä jopa kyy-käärmeen eli Saatanan sikiöiksi.

Lisäksi Jeesus oli poliittisesti epäilyttävä. Hän kutsui itseään Israelin kuninkaaksi - tai ainakin kannattajat niin sanoivat. Roo-ma-laiset vallan-pitäjät saattoivat tulkita tällaisen toiminnan helpos-ti vallan-ku-moukselli-seksi. Pahimmassa tapauksessa seurauksena voisi olla rooma-laisten toimittama laajamittai-nen vallan uusjako, jossa nyt verrattain itsenäi-sessä ja myös hyvässä taloudellisessa asemas-sa olevat juutalaiset johto-miehet ja yläluokka joutuisi luopumaan asemastaan. Kansakin saattaisi joutua laajamittaisten kurinpitotoimen-piteiden - lue: joukkoteurastusten, vielä entistä ankaramman verotuksen ja pakkotyön sekä pakkosiirtojen - kohteeksi. Tällainen kansanvillit-sijä ja häiriikkö oli saatava hiljennettyä mahdollisimman äkkiä.

Inhimilliset seikat ja järkisyyt näyttivät puoltavan Jeesuksen hylkäämis-tä. Missä nuo Jeesuksen vastustajat sitten menivät harhaan? He eivät suostuneet kuulemaan totuutta itsestään. Eivät he palvelleet Jumalaa puhtaasta rakkaudesta ja totuuden halusta. Lain täyttämisen taustalla oli sittenkin itsekäs ja laskelmoiva oman edun, kunnian ja itse hankitun hurskauden tavoittelemisen. "Minä olen täyttänyt lain, minä olen kilvoitellut, minä saavutan tässä etua..." Oikea Jumalan mielen mukainen lain täyttäminen johtuu yksin rakkaudesta Jumalaan ja Jumalan lähimmäisiksi antamiin ihmisiin. Jumalan mielen mukaisessa lain täyttämisessä motiivi

on Jumalan kunnia ja lähimmäisen tarve, ei oma palkka tai rangaistuksen pelko.

Tehdessään omia opportunistisia (tilanteeseen mukautuminen oman edun saavuttamiseksi ilman mitään muita periaatteita) johtopäätelmiään tilanteen kehittymisestä he ohittivat kaikkein tärkeimmän. Pohtiesaan sitä, mitä tästä mahdollisesti seuraa minulle tai muille he unohtivat keskeisimmän asian: Jumala haluaa totuutta salatuista myöten. Vasta sen jälkeen, kun on tunnustanut totuuden mukaisesti oma läpikotainen syntisyytensä ja mahdottomuutensa Jumalan edessä, voi nähdä elämää selkeästi ja tehdä oikeita ratkaisuja. Ihmiset eivät halua tulla syntisiksi, tunnustaa sydämensä todellista tilaa. Ylpeys teki sokeaksi silloin; ylpeys tekee sokeaksi tänään. Ylpeä ei halua tehdä parannusta.

4. JUUDAKSEN PETOS

Juudas Iskariotin eli "Juudaksen, Kerijotin miehen," toiminnan taustalla lienee vastaavia motiiveja. Jeesus ei täyttänytäkään niitä toiveita, joita Juudaksella ilmeisesti oli Jeesuksen seuraan suostuessaan tai jotka syntyivät Jeesus-ta seuratessa. Jeesus ei lopultaakaan perustaisi mitään maanpäällistä kuningaskuntaa, jossa Juudas pääsisi valtiovarainministerin tuottoisana toimeen. Jeesus ei selvästikään ollut kiinnostunut elintason ja vaikutusvallan kohottamisesta. Vaikka noilla ihmidentekotaidoilla voisi helposti hankkia omaisuuksia! Poliittista ilmastoa nuuhkiessa alkoi näyttää suorastaan uhkaavalta kuulua nasaretilaisen joukkoihin. Korkean tason salaliitosta oli jo kuulunut huhuja. "Lienee syytä vaihtaa puolta hyvän sään aikana. Tässä seurassa ei kunnian kukko tule enää laulamaan. Sitä paitsi, mitä tekemistä minulla, Juudan kerijotilaisena, on näiden galilealaisten kalastajien kanssa?"

Juudaksen petos on inhimillisesti ymmärrettävä. Kukapa sitä nyt vapaaehtoisesti huonoon huutoon ja vallanpitäjien epäsuosioon haluaisi joutua. Juudaksen mieli elää meissä jokaisessa. Katolisen maailman paastoamiskäytäntö, jossa joka keskiviikko paastotaan Juudaksen kaval-lussopimuksen takia, on hyvä muistutus meille jokaiselle. Paastotkaamme ja rukoilkaamme, että emme itse lankeaisi samaan kuin Juudas.

5. EHTOOLLISEN ASETTAMINEN

Torstaiamuna Jeesus lähettää opetuslapset kaupunkiin valmistelemaan pääsiäisateriää. Illalla Mestari ja ne kaksitoista kokoontuvat aterialle yläsaliin. Silloin Jeesus vielä kerran osoittaa todellisen palvelevan rakkauden tien: Hän pesee halpa-arvoisen palvelijan tai orjan tavoin opetuslastensa jalat. Heidän syödessään Jeesus asettaa ehtoollisen. Oman lihansa pian ristiin-naulittavaksi antava ja oman verensä vuodatettava Jumalan Poika jättää testamenttinsa: Ruumiin - jota kidutettiin - leivässä, ja veren - joka vuodatettiin - viinissä.

Ehtoollisen salaisuus on suuri. Silmä näkee vain leivän, suu maistaa vain viinin. Mutta korva kuulee sanat: "Jeesuksen ruumis, sinun edestä-si annettu. Jeesuksen veri, sinun edestäsi vuodatettu." Se on itsensä Jumalan ruumis ja veri; Hän, Kaikkivaltias, tulee täyteydessään meihin mitättö-miin tomuhiukkasiin. Ehtoollis-pöydässä Jeesus myös muistut-taa meitä joka kerta siitä hinnas-ta, millä me olemme ostetut vapaaksi pahan orjuuden valtakun-nasta. Uusi omista-jamme ei ole hankkinut meitä siksi, että voisi meitä riistää. Päinvastoin: Hän on tehnyt meistä kaupat, jotta voisi osoittaa meille yhä ja jatkuvasti - ostohetken jälkeenkin - huolenpitoa, hyväksyntää, arvostusta, hellyyttä, anteeksiantamusta, johdatusta, lohdutusta, laupeutta, kasvatusta. Sanalla sanoen: rakkautta.

Juutalaisuudessa temppelin papit saivat nauttia pyhitetyn leivän ja viinin. Jokai-nen juutalainen ymmärsi Jeesuksen asettaessa ehtoollisen, että nyt on kyseessä papillinen ateria. Ehtoollisessa avattiin uusi reitti Jumalan luo. Jokainen Jeesuksen oma on Uuden liiton aikana samassa asemassa kuin mitä yksinomaan papit olivat Vanhan liiton aikana. Jokainen Jeesukseen uskova voi suoraan ja avoimesti lähestyä Jumalaa; mitään muita välimiehiä kuin Jeesus ei enää tarvita. Papin piti temppe-lissä joka kerta uhrata omien ja kansansa syntien sovituksiksi veriuh-ri, jotta hän saattoi sen jälkeen rukouksin lähestyä Jumalaa. Kukaan muu kuin temppelin pappi ei tuota uhria saanut toimittaa. Nyt meidän uhrimme on kertakaikkinen ja riittävä. Jokainen siihen vetoava voi astua pelotta, syntinsä anteeksisaaneena, armoistuimen luo Jumalan eteen. Sinäkin, ystäväni, joka olet tunnustanut syntisi sekä kuullut ja uskonut päästösanan, saat täydellä sydämen varmuudella astua Herran pöytään ja nauttia siinä Jumalan temppelin ruokaa.